

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojece.

Pravičnost je temelj držav

Začetek meseca junija so se v Beogradu sestali kasacijski sodniki vseh kasacijskih sodišč v državi na prvo skupno sejo. Na čast teh dvanajstih zastopnikov kasacijskih sodišč je osrednji odbor Združenja sodnikov kraljevine Jugoslavije priredil svečano večerjo. Ob ti priliki je na banketu, katerega se je udeležilo nekaj 80 sodnikov in državnih tožilcev, spregovoril tudi sam pravosodni minister g. Boža Maksimović in je v daljšem govoru podal pregled današnjega stanja in razmer našega sodstva in sodniškega stanu samega.

Predsednik Združenja sodnikov g. R. Janković je pravosodnemu ministru izjavil, da sodniki trdno vztrajajo na zahtevah spomenice, katero je sprejela zadnja skupščina navedene organizacije. Poglavitne točke sodniških teženj so, da se sprejme kar najhitreje poseben zakon o sodnikih, ki naj uredi socialni in gmotni položaj sodnikov, jim zagotovi neodvisnost, stalnost, nepremestljivost in pravico do avtomatskega napredovanja. V teh postulatih in v zagotovitvi zadostne gmotne preskrbe je vsebovan program sodniške organizacije, s katerim bo omogočena popolna in uspešna izvedba novih sodnih zakonov.

Na ta govor je pravosodni minister g. Maksimović orisal svoje stališče glede sodniškega stanu. Poudarjal je, da je poklic sodnika zaradi svoje važnosti in izjemnega častnega položaja v naši državi še prav posebno spoštovan. To spoštovanje velja pravosodstvu kot takemu, v širšem smislu pa tudi nosilec in izvrševalec istega. Treba pa je, da postoji zaupanje v pravičnost sodnikov, v njihovo nepristranost, objektivnost in vestnost. Da se to doseže, je potrebno vzajemno delovanje države in sodnikov. Država mora obvarovati sodnike pred vsemi vplivi, sodniki pa morajo gojiti spoštovanje do svojega poklica. Država bi imela samo tedaj dobro sodstvo, če bodo sodni organi dobri. Naša ustava pravi v čl. 110, da so sodišča neodvisna in da pri izrekanju sodb ne stojijo pod nobeno oblastjo, temveč da sodijo samo po zakonih. Ustava pa tudi določa, da se na sodnike ne sme vršiti noben pritisk, niti nedopusten vpliv in da se morajo sodniki ravnati samo po svoji vesti. To osnovno načelo se mora najskrbneje spoštovati, imeti mora pa tudi svoja jamstva. Ta so stalnost in nepremestljivost sodnikov. Nobeno oblastvo nima pravice ukazovati sodišču in sodnikom, kako naj razsodijo v določenem primeru. Če bi to kdo poskušal, mora biti sodnik zavarovan, ako je zavrnil poskus nedopustnega vplivanja. V čl. 101 ustave je določeno, da se sodnika ne more tožiti in da ne more biti ne premeščen in ne upokojen, s čimer je sodniška stalnost zadostno zjamčena. Toda iz znanih razlogov je ustava v predhodnih določbah predpisala, da se čl. 101 v prvih petih letih ne bo izvrševal.

Zaradi tega je sodniška stalnost pravno nemogoča in neizvedljiva, preden poteče ta rok, t. j. pred septembrom 1936. Ko dospe rok, bo sodniška stalnost tudi izvedena, kakor ustava predpisuje. Država pa mora zavarovati sodnikom tudi njihov gmotni obstoj. Ni mogoče trditi, da so uradniki v kateri koli panogi predobro plačani, sodniki pa še najmanj. Toda danes so gospodarske in finančne razmere take, da se uradniški prejemki ne morejo zvišati. Potrebno je, — je naglasil g. Maksimović —, da se pri tem vselej vpoštevata, da je v državi mnogo stanov, ki bi bili zadovoljni, če bi imeli vsaj te skromne, pa stalne dohodke,

kakršne imajo danes državni uradniki. Vprašanje gmotne zadovoljitve sodniškega stanu pa ni samo stanovsko vprašanje, temveč je splošno državno, katero mora država skladno s sredstvi in možnostmi najpazljiveje razmotrivati. Toda sporedno s temi prizadevanji države, da sodnikom zagotovi politično in gospodarsko neodvisnost, mora tudi sam sodniški stan skrbeti, da bodo njegovi člani vselej prežeti z visokim čutom dolžnosti, da se bodo zavedali odličnosti svojega poklica in da bodo z navdušenjem izvrševali svojo vzvišeno službo. Te lastnosti se morajo pokazati v službi in izven nje. Uporaba zakonov pri sojenju se ne sme pojmovati kot mehanična in matematična točnost in kot poslednji cilj, temveč kot zaščita določenega družabnega in državnega reda.

Naše pravosodstvo je na dostojni višini in naš sodniški stan kot celota zasluži popolno pohvalo. Vse te vrline našega pravosodja se pa morajo pretvoriti v trajno in svetlo tradicijo, v kateri se bo v istem duhu vzgajalo bodoče pokolenje. Na visokih predstaviteljih naših sodnih ustanov je, da se ta cilj doseže, in to tembolj, ker je naša država še v gradnji in v zedinjevanju in se s tem unifikacijskim delom mora na vseh poljih še le ustvariti en duh, ena tradicija in ena težnja. Iz njih mora v našem sodstvu nastati enotna uporaba zakonov, enotno sodstvo in enotna pravna zavest. Krona vseh teh sodnih reform, ki imajo cilj popolno sodno edinstvo, mora biti skupno kasacijsko sodišče, katero bomo dosegli v najkrajšem času.

K premišljenim in prepričevalnim besedam pravosodnega ministra je treba dodati, kolikor se tičejo zavarovanja neodvisnosti sodniškega stanu, samo to, da ne velja povedano samo za sodnike. Res je, da je »Justitia regnum fundamentum«, toda tudi pravičnost v upravnem postopku je enako trden temelj državam. Dokler je v neki socialni skupnosti pravosodstvo vzvišeno nad slehernim sumom pristranosti in neobjektivnosti, se ni bati za to družabno telo. Kadar si pa prične Pravica zakrivati oči, je država na potu nizdol. Nesamostojnost, politična in gmotna odvisnost in omahljivost sodnikov tvorijo prvi korak v prepad. Poglejmo le nekatere države v današnji Evropi, kjer se krha ves družabni red — in povsod bomo videli, da v teh državah o sodniški samostojnosti in neodvisnosti ni več sledu.

Vse besede o stalnosti, neodvisnosti, nepremestljivosti in gmotni zavarovanosti veljajo pa prav tako za državno uslužbenstvo vseh panog brez izjeme. Ni le pravično in točno sodstvo temelj držav. Tudi uprava države je ogromne važnosti za državljane in za državo samo. Premnogokrat gredo dejanja in posledice upravnih činov državljanom še dosti huje do živega. Zato morajo biti tudi izvrševalci drž. oblasti neglede na upravno panogo vselej in brez izjeme prav tako visoko vzvišeni nad vsakim, tudi najrahljšim sumom pristranosti, sicer mora vera in zaupanje v čistost javne uprave propasti. Le popolnoma neodvisno, objektivno, nepristransko uslužbenstvo, ki se mu ni bati preganjanja, če vrši vestno in pravično svojo z zakoni predpisano službo, bo moglo ohraniti v državljanih občutek pravne varnosti in popolnega zaupanja v državno avtoriteto. Gmotno popolnoma zavarovano uslužbenstvo bo najboljšje jamstvo, da se korupcija ne začne med izvrševalce oblasti. Le nepodkupljivo in po-

vsem nesebično uslužbenstvo bo moglo utrditi državljane v prepričanju, da z izpolnjevanjem časih tudi neprijetnih državljskih dolžnosti opravljajo nujno in prepotrebno domoljubno delo, koristno za celokupnost.

Zato mora biti prva skrb vsake države, da si poleg pravičnih, poštenih in vestnih sodnikov vzgoji in obdrži tudi prav tako nepristranske, poštene in nepodkupljive izvrševalce državne volje.

Upokojeenci — provizijski zastopniki zavarovalnic

K ustavitvi draginjskih doklad

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani je te dni predložilo finančnemu ministrstvu, občnemu oddelku, v Beogradu v zadevi ustavitve draginjskih doklad upokojencem — provizijskim zastopnikom zavarovalnic naslednjo

spomenico:

V zadnjem času je dravska finančna direkcija v Ljubljani ustavila izplačevanje draginjskih doklad vsem tistim državnim upokojencem, ki so zaposleni kot provizijski zastopniki zavarovalnih družb.

To ustavitev utemeljuje navedena direkcija z razpisom p. n. ministrstva od 13. julija 1933, št. 30.196/I. Po tem pojasnilu je smatrati kot samostojni obrt (v smislu 1. odst. čl. 26 uredbe o draginjskih dokladah državnih upokojencev od 14. marca 1932, št. 11.330/I) vsako pridobitno delovanje zaradi zaslužka, ki je podvrženo plačevanju pridobnine po čl. 42 do 59 zak. o neposrednih davkih. Pri tem okolnost, da-li je za izvrševanje takega dela potrebna izrečna oblastvena dovolitev oz. odobritev — ali ne, ni odločilna.

Na podlagi davčne novele od 18. febr. 1934 se plačuje po spremenjenem zadnjem odstavku člena 52 zak. o neposrednih davkih pridobnina od provizije, katero izplačujejo zavarovalnice svojim provizijskim zastopnikom. Z ozirom na to določbo je finančna direkcija odredila navedeno ustavitev draginjskih doklad.

Podpisano društvo si v imenu prizadetih članov dovoljuje opozoriti p. n. ministrstvo na neopravičenost in neutemeljenost tega odvzema draginjskih doklad — in sicer iz naslednjih razlogov:

1. Prvotno so se provizijski zastopniki zavarovalnic brez izjeme smatrali kot nameščenici, podvrženi plačevanju uslužbenškega davka od svojih fiksnih prejemkov. Le-ti znašajo v ogromni večini komaj po nekaj stotin dinarjev na mesec, tako da le v izredno redkih primerih dosežejo 1000 Din na mesec. Primerov, da bi taki provizijski zastopniki prejeli nad 2500 Din na mesec (kolikor smejo po čl. 25 cit. uredbe, ne da bi zgubili pravico do draginjske doklade), sploh ne poznamo.

2. Posel provizijskih zastopnikov se ne more smatrati kot samostojni obrt oz. kot samostojno pridobitno de-

lovanje, ker se vodi »na račun in odgovornost« delodajalca, t. j. zavarovalnice, pri čemer je značaj zastopnika dejansko identičen z značajem uslužbenca, ki naročeni posel nesamostojno vrši po naročilu in na odgovornost delodajalca.

3. Poslovanje takih zastopnikov tudi ni »obratno« delovanje v smislu obrtnega zakona, ker za izvrševanje zastopstva ni potrebno nobeno posebno oblastveno dovolilo. To stališče zastopajo tudi politična upravna oblastva.

4. Sicer pa v tem primeru tudi ni izpolnjen pogoj čl. 26 cit. uredbe, ker to poslovanje ni niti samostojno, niti ni obrt, še manj »pridobitno poslovanje zaradi zaslužka«, kakor to zahteva tudi cit. pojasnilo p. n. ministrstva od 13. julija 1933.

5. Bilo bi tudi absurdno, če bi prizadeti izgubili pravico do draginjskih doklad samo zaradi formalnega določila davčne novele, ki je dohodek od dela provizijskih zastopnikov uvrstila v drugo kategorijo, t. j. ga izločila iz uslužbenškega davka in ga podvrгла plačevanju pridobnine — pri čemer se pa značaj dela ni prav nič izpremenil.

Z ozirom na navedeno si podpisano društvo dovoljuje staviti naslednjo

prošnjo:

P. n. ministrstvo naj blagovoli navedene razloge uvaževati in izdati načelno odločbo, da poslovanje provizijskih zastopnikov zavarovalnic ne spada pod določbo čl. 26 cit. uredbe, temveč, da kot nesamostojno »osebno delo« spada pod čl. 25 iste uredbe.

Če bi p. n. ministrstvo ti opravičeni prošnji ne moglo ugoditi, prosi podpisano društvo, da se določijo izjeme od sedanje, spredaj popisane prakse, vsaj

a) za staroupokojece oz.
b) za upokojece z določeno minimalno pokojnino, vsekakor pa
c) za vse upokojece, ki od tega poslovanja ne prejema 1000 Din na mesec.

Prosimo p. n. ministrstvo, da prednjo vlogo prouči, ugotovi naši prošnji in naroči finančnim direkcijam, naj v smislu našega petita revidirajo že izdane odloke, v bodoče pa poslujejo skladno z izraženimi načeli.

Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

A. Spendè, s. r.,
tajnik.

M. Lilleg, s. r.,
predsednik.

Josip Skalar, viš. rač. svetnik v p.:

Rdeči križ in državni nameščenici

Društvo Rdečega križa kraljevine Jugoslavije je dobilo z zakonom o tem društvu z dne 19. avgusta 1933 novo organizacijo. Bivši oblastni in krajevni odbori so bili ukinjeni ter so na njihova mesta stopili banovinski, sreski in občinski odbori ter poverjenišтва. Društvo ima mnogo prijateljev in članov, vendar nikakor še ne toliko, da bi število ustrezalo vzvišenim nalogam društva. Njegove naloge so:

a) v miru:

1. Dajati ljudstvu prvo pomoč ob velikih elementarnih neizgledah, raznih epidemijah in drugih občinih ljudskih neizgledah;

2.) pripravljati osebje in sredstva za izvrševanje nalog, označenih z zakonom o društvu Rdečega križa;

3.) pripravljati za ideje in delovanje Rdečega križa številčno močen, zdrav in navdušen naraščaj;

b) v vojni:

1.) podpirati saniteto državne vojaške sile pri prevažanju in oskrbovanju naših bolnic in ranjencev ter ujetih bolnih sovražnih vojaških oseb;

2.) podpirati in aktivno sodelovati pri organizaciji in izvajanju sanitetne protizračne in protiplinske zaštite prebivalstva;

3.) posredovati glede vojnih ujetnikov in internirancev;

4.) sploh ublaževati s svojim osebnim in lastnim materialom neizbežna vojna zla;

c) po dopustnosti razmer:

1.) delovati, da se narodno zdravje varuje in zboljšuje, zlasti se udeleževati borbe proti tuberkulozi;

2.) podpirati betezne, zlasti vojne sirote;

3.) vzdrževati stike z društvu Rdečega križa v drugih državah in se medsebojno podpirati;

4.) sodelovati pri zasledovanju skupnih človekoljubnih ciljev, katere si je postavila Liga društev Rdečega križa.

Društvo se je pri nas v zadnjih letih razvilo v močno organizacijo. V prvih povojnih letih sicer društvo ni moglo dobro uspevati, ker je bil pri nas preveč ukoreninjen spomin na prejšnje razmere. V bivši Avstriji je bil Rdeči križ pri nas domena aristokratov in Nemcev, ter je bilo slovensko ljudstvo od sodelovanja skoraj izključeno. Razen tega so se med vojno godile razne stvari, katere niso bile ravno v prid in čast društva. Po vojni pa so se razmere temeljito spremenile. Društvo si je začrtalo povsem nove idealne smernice, katere sem zgoraj navedel in v zasledovanju teh smernic je storilo že dosedaj mnogo dobrega. Podpiralo je sirote, prirejalo ferijalne kolonije, osobito pa je postavilo svoje moči v podporo in propeh človeštva ob velikih elementarnih neizgledih. Glede naših krajev omenim samo katastrofalno povodenj v Polhovgrajskih Dolomitih in prošlo leto v Strugah na Dolenjskem. S pomočjo glavnega odbora društva Rdečega križa v Beogradu in darov posameznikov, je društvo sezidalo nove domove in je priskočilo z obleko in živili poplavljenec na pomoč.

Članstvo društva vedno narašča in je bilo konec leta 1933. v 648 organizacijah včlanjenih 12 stalnih, 28.282 rednih in 20.505 podpornih članov, skupaj 48.799 članov, tedaj jako lepa armada. Od tega števila odpade na dravski banovinski odbor 66 organizacij z 2904 rednimi in 2645 podpornimi člani. Državni nameščenci so pri tem številu odlično udeleženi, saj je bilo koncem leta 1933 včlanjenih v Sloveniji 1034 rednih in 1563 podpornih članov — brez državnih upokojencev — razen tega pa še iz vrst vojske 329 rednih in 1452 podpornih članov, ka-

tere vodi v evidenci glavni odbor v Beogradu. To število je tako impozantno, da se moramo le čuditi, kako ostalo prebivalstvo, osobito pridobitni sloji, nebrižno stoji ob strani. To število je pa tudi dokaz, kako državni nameščenci umevajo vzvišene naloge društva Rdečega križa in od svojih znano preskromnih prejemkov žrtvujejo za to prekoristno človekoljubno ustanovo članarino bodisi kot redni ali podporni člani.

Zanimivo je, kako se navedeno število porazdeli na posamezne panoge. Naslednja tabela nam to nazorno kaže:

Panoga	Redni člani	Podporni člani
Politična uprava	122	230
Sodna uprava	83	154
Prosvetna uprava	464	445
Davčna uprava	59	71
Žandarmerija	3	13
Katastrska uprava	6	9
Železniška uprava	124	358
Finančna kontrola	56	115
Pošta	73	129
Državna podjetja	18	—
Šumska uprava	5	3
Higijenski zavod in Šol. poliklinika	13	27
Carinarnica	8	2
Rudarsko glavarstvo	—	7
skupaj	1034	1563

Kakor je iz te preglednice razvidno, prednjači predvsem naša prosvetna uprava, za njo pride pa takoj železniška uprava. K temu bi pripomnili še, da učiteljstvo ne plačuje samo članarine, ampak tudi aktivno sodeluje ter skoraj v vseh naših edinicah zavzema tajniška mesta.

H koncu bi radi popolnosti še navedel, da je organizacija edinic društva Rdečega križa od konca leta 1933 do danes v toliko napredovala, da je v dravski banovini: 1 banovinski odbor (v Ljubljani), 26 sreskih odborov, 75 občinskih odborov in 107 poverjeništev, skupaj 279 edinic. Pri vseh je državno nameščenstvo odlično udeleženo, vendar je še precejšnje število naših tovarišev, kateri stojijo ob strani. V interesu celokupnega prebivalstva naše kraljevine, pa tudi naše ožje domovine je, da se članstvo izdatno poveča ter se sklicujemo na poslanico glavnega odbora društva Rdečega križa o priliki, ko je prevzel predsedstvo Nj. kralj. Visočanstvo knez Pavel, katero so objavili te dni vsi dnevniki. Z ozirom na vzvišene namene društva Rdečega križa in skromno članarino (24 Din za rednega člana in 6 Din za podpornega člana), naj ne bi bilo tudi med državnimi nameščenci nikogar, ki ne bi bil včlanjen. Želeli pa je, da sledi vse državno nameščenstvo v zvezi z učiteljstvom in da v organizacijah društva Rdečega križa tudi aktivno sodeluje!

Učiteljstvo in sistemizacija službenih mest

O važnem vprašanju sistemizacije službenih mest, ki se mora izvršiti še pred sestavo predloga državnega proračuna za prihodnje proračunsko leto, in sicer na podlagi § 46 u. z., je objavil »Učiteljski tovariš« uvodnik, iz katerega prevzemamo poglavne točke:

»Če hočemo doseči popolno pravilnost tudi v pogledu napredka vsega šolstva, tedaj bo treba nujno paziti na to, da bo novi zakon kljub sistemiziranim mestom dovoljeval popoln razmah in stalen prirastek učiteljstva. Vsled tega naj predvideva ta zakon sistemizacijo mest na ta način, da se vzame sedanje stanje kot podlaga. Ker bo pa potrebno ustanavljati nove šole in nove razrede, naj se zviša število sedanjega stanja učiteljstva narodnih šol po vseh skupinah, posebno pa število mest za pripravnike v vsaki banovini za vsaj 500 mest. Le na ta način bo moglo, kljub sistemizaciji mest, število učiteljstva stalno naraščati, kar bi pa bilo v primeru sistemizacije mest z določenim številom posameznih skupin nemogoče.

Za učitelje narodnih šol se zahteva daljši študij kot za ostalo uradništvo istih položajev, poleg tega pa nalaga zakon o narodnih šolah učitelju tudi obvezno izvenšolsko delo, zato naj se sistemizira za učitelje narodnih šol več-

je število mest v V. skupini, t. j. najmanj 12% vseh mest.

Da bo moglo uživati učiteljstvo narodnih šol že v aktivni službi prejemke po V. skupini, naj se ukinejo za dosego V. skupine vsi pogoji. Uzakoni naj se, da more biti učitelj brez oziroma na leta starosti pomaknjen oziroma imenovan na izpraznjeno mesto v V. skupini, ako je prebil v VI. skupini najmanj 3 efektivna leta in ako znese njegova povprečna ocena v poslednjih treh letih prav dobro.

Za popolnost zakona o sistemizaciji je potrebno, da predvideva tudi roke za napredovanje. Ker določa uradniški zakon, da ima vsak uradnik pravico napredovanja v višjo grupo, bi bilo na mestu, če bi zakon o sistemizaciji predvideval tudi najdaljši rok, po katerem mora učitelj napredovati.

Za upravitelje narodnih šol naj se v zakonu o sistemizaciji določi zvanje, ki je iz uradniškega zakona izostalo. Odredi naj se jim tudi primerna nagrada kot odškodnina za vršenje upraviteljskih dolžnosti.

Ako se bodo pri sestavljanju zakona o sistemizaciji učiteljskih mest upoštevala gornja načela, tedaj smemo z gotovostjo pričakovati, da bo ta zakon v korist celokupnega našega šolstva in s tem tudi vsega učiteljstva.

Zborovanje sodnikov

Ljubljanska sekcija Združenja sodnikov, v katerem so organizirani sodniki in državni tožilci, je imelo letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 3. junija. Zborovanje se je vršilo v častiljivi starinski dvorani okrožnega sodišča v Celju, in se je zbralo veliko število članov iz vse Slovenije. Po počastitvi umrlih članov je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Iz obširnega tajniškega poročila posnemamo, da se je ljubljanska sekcija na zadnjem zborovanju centrale Združenja sodnikov v Beogradu živahno in uspešno uveljavljala. Dasi je ta skupščina sprejela več važnih resolucij, vendar ni mogoče zabeležiti skoro nobenega uspeha glede izboljšanja gnotnega in družabnega položaja sodnikov. Zahteva po uzakonitvi posebnih sodniških doklad ni prodrla. Pravosodni minister je že podpisal predlog za amandman, da se spremeni oz. črta 1. odst. § 258 u. z., prav tako tudi predlog glede izboljšanja predlogov za napredovanje mlajših sodnikov, če so sistemizirana mesta zasedena. Vendar sta oba amandmana neposredno pred sprejetjem finančnega zakona izpadla. Ljubljanska sekcija je tudi poslala osrednjemu odboru važen predlog o izboljšanju neugodnega položaja sodniškega naraščaja. V štirih točkah so bile vsebovane težnje pripravnikov in volonterjev, ki žele zlasti:

1. da se poviša število pripravnikov v okoliših apelacijskega sodišča v Ljubljani vsaj za 20 mest; 2. da se pripravnikom volonterjem, ki se zavežejo ostati v sodniški stroki, po določenem času brezplačne prakse (morda po 1 letu) prizna primeren adjutum; 3. da se jim v šteje v prakso za izpit ves čas volonterse prakse; 4. da se tudi njim prizna pravica do znižane vožnje po železnih enako kakor aktivnim uslužbenecem.

Ta zahteva, da se sodniškemu naraščaju izboljša gnotni položaj, je še posebno upravičena, ker so se v zadnjem času izvršile izdatne redukcije prejemkov, zlasti samskih uradnikov, kar so sodniški pripravniki in volonterji po večini. Organizacija se je tudi trudila, da bi uredila bolniško zavarovanje članstva, kar pa ni uspelo, ker je Zdravniška zbornica predlog društva odklonila.

Zborovalci so soglasno izrekli odboru pohvalo za vzorno vodstvo poslovanja in mu dali razrešnico. Za prihodnje leto je bil za predsednika sekcije izvoljen namestnik viš. drž. tožilca g. dr. Avgust Munda. Vsi ostali odbor-niki so pa obdržali svoje funkcije. Tudi v prihodnjem letu ostane društvena članarina enaka.

Nazadnje so zborovalci soglasno sklenili, da organizacija prispeva za temeljni kamen za gradnjo vseučiliške biblioteke znesek 10.000 Din.

Znižanje prejemkov

Še nekaj uradnih pojasnil.

Na vprašanje banske uprave, kako je treba razumeti pojem »skupnega gospodinjstva« z ozirom na predpise o znižanju prejemkov samskih uslužbenecov oz. uslužbenk, je finančno ministrstvo izdalo razpis od 25. maja t. l. štev. 18.803/I. Razpis se glasi:

»Ob povratku spisa se pojasnjuje, da je kot skupno gospodinjstvo v smislu odločb o znižanju osebnih doklad, nagrad itd. treba smatrati vsak primer, kjer uslužbenec stanuje skupno s starši, neglede na to, če se tam tudi hrani ali ne, iz kakšnih razlogov se ne hrani. Primere, kjer uslužbenec ne stanuje v skupnem gospodinjstvu s starši, ima pa sicer pri njih prehrano in ostalo, je treba predložiti ministrstvu, da bo po konkretnih razmerah moglo presoditi, da li skupno gospodinjstvo postoji ali ne.

Na konkretna vprašanja, stavljena s prednjim spisom, se pojasnjuje:

Pod 1. »Zaščitne sestre in laborantje higijenskih ustanov, ki imajo v ustanovah hrano, stanujejo pa pri starših, žive z istimi v skupnem gospodinjstvu. V vseh teh primerih je treba prejemke znižati. Isto velja tudi za primere navedene pod 2. in 4. — (samski uslužbenci stanujejo s starši v skupnem stanovanju, hranijo se pa ločeno, n. pr. zaradi oddaljenosti stanovanja, oz. družina stanuje v istem stanovanju, vsi člani se pa hranijo izven doma, ker je n. pr. oče vdovec brez gospodinjstva), medtem ko je treba primere pod 3. vsakega posebe predložiti ministrstvu (t. j. kadar samski uslužbenec ne more stanovati s starši v istem stanovanju, ima pa z njimi v njihovem stanovanju skupno hrano)«.

Kesneje je finančno ministrstvo pojasnilo še s svojim razpisom od 12. junija t. l., štev. 22.545/I, da se »v smi-

Organizacija poštne stroke

Dne 18. aprila je bila v Službenih Novinah objavljena uredba o organizaciji poštne, telegrafske in telefonske stroke, o kateri smo že večkrat pisali. Z dnem objave je uredba dobila obvezno moč.

Po uredbi spada služba p. t. t. stroke pod prometno ministrstvo, v katerem se ustanovi kot posebna upravna enota »uprava pošte in telegrafa«. Leta vrši vrhovno upravno in nadzorstveno oblast nad vso p. t. t. stroko. Deli se na pet oddelkov, ki so: splošni, poštni, telegrafsko-telefonski, gospodarski in nadzorstveni oddelki. Oddelkom načelujejo oddelni načelniki.

Neposredno upravo v prvi stopnji in nadzorstvo nad p. t. t. službo in njenimi ustanovami vrše direkcije pošte in telegrafa. Teh je osem po številu in se nahajajo v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu, Skoplju in na Cetinju. Izmed banovinskih mest torej nimata poštne direkcije Banja Luka in Niš. Poštne direkcije imajo po pet odsekov: splošnega, poštnega, telegrafsko-telefonskega, gospodarskega in računsko-nadzorni odsek.

Po delavnih enotah, t. j. po obsegu prometa, so razdeljene državne pošte,

telegrafi in telefoni, v štiri razrede: v prvem so pošte, ki imajo preko 1 milijon delovnih enot prometa na leto, v drugem razredu so pošte, ki imajo nad 500.000, v tretjem nad 100.000 in v četrtem pošte, ki imajo pod 100.000 enot na leto.

Uslužbenci se prevadejo na nova zvanja, vendar o prevledbi ne prejmejo posebnih odlokov. O odstotku žensk, ki smejo biti v p. t. t. službi, smo že poročali. V strokah, kjer se zahteva visokošolska izobrazba, jih sme biti zaposlenih največ 10% vsega uslužbenstva, v panogah, kjer se zahteva popolna srednja šola največ 25%, v strokah, za katere je potrebna nepopolna srednja šola, pa sme biti največ 30% žensk uslužbenih. Razen pisarniških zvanjnikov morajo biti vsi ostali zvanjčniki p. t. t. stroke moški. Samo moški morejo biti prav tako tudi služitelji, edinele snažilke morejo biti v služiteljskem zvanju. Vendar pa ostanejo zvanjčnice, ki so bile ob izdajanju uredbe že v službi, še nadalje na istem položaju. Dokler se število ženskega osebja ne zniža pod določeni odstotek, se na novo ne bodo več sprejemale v poštno uradniško službo.

slu odločbe ministrskega sveta o zmanjšanju osebne drag. doklade oz. nagrad itd. smatra, da postoji skupno gospodinjstvo v vsakem primeru, kjer postoji kakršnakoli skupnost. Po tem

postoji torej skupno gospodinjstvo tudi tedaj, če uslužbenec stanuje pri starših, a se ne hrani pri njih, kakor tudi tedaj, kadar se pri starših hrani, stanuje pa ločeno.

Vestnik

Poletne uradne ure. Ministrski svet je odločil, da se bo v letošnjem poletju v bodoče uradovalo nedeljeno v državnih uradih, in sicer od 1/2 8. in do 1/2 14. ure. Te poletne uradne ure so uvedene za čas od 24. julija do 1. septembra 1934.

Režijske vožnje železničarjev. V zadnji številki smo objavili poglobljene določbe novega pravilnika o ugodnostnih voznih železniških uslužbencev. Te dni je bil pa ta pravilnik, ki je železničarjem odvzel staro pravico do vožnje po režijskih cenah, tako spremenjen, da se jim je vnovič priznala pravica do režijske vožnje. Vendar je treba plačati zdaj zanj 20% normalne voznine, medtem ko se je prej plačevalo samo 10% iste. — Navzlic ti podražitvi režijskih vožnic je bilo s to spremembo pravilnika vendar v bistvu ugodno splošnim skupnim željam železniškega osebja.

Prijave drž. upokojencev za prejem draginjskih doklad. Dravska finančna direkcija v Ljubljani objavlja: Finančno ministristvo je izdalo pod št. 81700/11 od 16. junija t. l. odločbo, da bodo drž. upokojenci (upokojenke, vdove in sirote drž. uslužbencev) v bodoče morali zaradi kontrole predlagati fin. direkcijam predpisane prijave za prejem draginjskih doklad samo po enkrat na leto in sicer vsako leto v začetku meseca oktobra. Odslej torej meseca aprila drž. upokojencem ne bo treba več predlagati teh prijav. — Vest o samo enkratnem predlaganju prijav, smo že svojčas objavili in jo pozdravili kot velik in nadvse zadovoljiv uspeh.

Nameščanje novih učiteljev. Za učiteljske pripravnike je bilo nedavno nastavljenih spet nad 100 absolventov učiteljskih šol, tako da je od zadnjih treh letnikov nameščenih zdaj 144 absolventov. Prošnje za sprejem v učiteljsko službo je vložilo 135 moških absolventov in 350 žensk. Od absolventin jih je bilo nameščenih samo 8, kot dnevničarke 7, iz sredstev bednostnega sklada pa je bilo začasno nameščenih 45 prosilk.

Kilometraža začasnih davčnih izvrševalcev. Finančno ministristvo je odločilo, da pripada začasnim davčnim izvrševalcem za opravljanje eksekucijske službe na terenu mimo dnevnic, ki znaša 20 Din na dan, še kilometraža po 2 dinarja od vsakega prehojenega kilometra poti, katera napravijo ob prihodu na teren. To pa samo takrat, kadar se ne morejo poslužiti ne železnice ne ladje. Kilometraža se izplačuje po predloženih potnih stroškovnikih.

Povračilo odtegljajev. V letu 1921 so železniškim uslužbencem odtegnili po 150 Din za zadrugo železniškega osebja v Beogradu. Zadruga zdaj vrača ta denar tistim železniškim uslužbencem, ki to zahtevajo.

— To povračilo pa ne zadeva odtegljajev po 360 oz. 180 Din, ki so bili pred leti odtegnjeni vsem drž. uslužbencem za Zvezo nabavljalnega zadrug. Povračilo teh odtegljajev z ozirom na določbe zakona o zadrugah drž. uslužbencev ni mogoče.

Dnevnice poštinih ambulancarjev. Ministrski svet je izdal uredbo o dnevnicah poštinih uslužbencev, ki spremljajo pošto na železnicah, ladjah in drugih prevoznih sredstvih. Te dnevnic se po činu uradnikov gibljejo med 30 do 56 dinarjev na dan. Tistim poštinih uradnikom, ki spremljajo pošto v inozemstvu in ostajajo izven naše države delj kot 3 ure, pripada k dnevnici še 30% doklada. Ne pripada pa poštinih uslužbencem, ki spremljajo pošto, povračilo pristojbin za osebni prevoz, prenos prtljage in dovoznine, niti kilometraža.

Vozne ugodnosti naših železničarjev na Češkem. Uslužbenici naših državnih železnic imajo po sporazumu, katerega sta sklenili uprava naših in češkoslovaških železnic, naslednje vozne ugodnosti na Češkem: aktivni uslužbenici imajo dvakrat na leto brezplačno vožnjo, njihovi družinski člani imajo pa pravico do dvakratne polovične vožnje na leto. Če pa ostanejo družinski člani naših aktivnih železničarjev na Češkoslovaškem vsaj 5 dni, imajo tudi po enkrat na leto popolnoma brezplačno vožnjo.

Železniški rentniki in režijski premog. Na stavljeno vprašanje je prometno ministristvo odločilo, da pripada tudi osebam, ki prejemajo rente od železniške uprave, pravica do nakupa premoga po režijski ceni, enako kot vsem drugim železniškim upokojencem.

Preveč učiteljskih kandidatov. Kakor poročajo listi, se bodo začetkom prihodnjega šolskega leta zaprli prvi razredi na vseh moških in ženskih učiteljskih šolah, da se na ta način zajezi dotok novih učiteljskih kandidatov.

Železnica in kmetijski vozovi. Vsled zvišanja železniških tarif za prevoz blaga so prišli zopet do veljave kmetijski vozovi, ki prevažajo blago dosti ceneje kakor železnica. Za prevoz 1 kubičnega metra bukovine na daljavo 20 km računajo kmetje po 34 dinarjev (ob glavni železniški progil), po železnici pa stane prevoz istega blaga 63 Din in 60 par! Stvar je prišla že tako daleč, da konkurira kmetijski voz z železnico že na 100 kilometrov daljave. To dejstvo znova potrjuje staro resnico, da pri pretirano visokih cenah vsak konzum pada! (»Kmetijski List«).

Obleke kemično čistil, barva, plislra in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Zadružne vesti

Izredni občni zbor ljubljanske Nabavljalne zadruge. Dne 17. avgusta t. l. (v petek) se ob 1/2 19. uri vrši v prostorih zadruge na Vodnikovem trgu 5 izredni občni zbor. Dnevni red: sprememba pravil. — Natančnejše podatke objavimo v prihod. številki lista.

Občni zbor ljubljanske stavbne zadruge. Zadruga drž. uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v torek 31. julija 1934 ob 19.45 uri v posebni sobi restavracije »Zvezda« v Ljubljani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o III. redni skupščini l. 1933. 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 3. Odobritev letnega računa. 4. Nadoknadne volitve v upravni in nadzorni odbor. 5. Odobritev pogodbe radi posojila. 6. Samostojni predlogi. 7. Slučajnosti. — Opomba. V smislu čl. 12 zadružnih pravil se morajo event. samostojni predlogi zadružnikov priobčiti pismeno upravnemu odboru vsaj 8 dni pred sestankom skupščine. — Ako skupščina ob 19.45 uri ne bi bila sklepčna, se vrši dne 31. julija 1934 druga skupščina v istem lokalu ob 20.15 uri, ki bo poslovala ne glede na število navzočih zadružnikov (§ 35 zadr. pravil).

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Pocenila so se drva. Odslej veljajo drva, dostavljena naravnost s kolodvora na dom (če se naroče vsaj 4m³), Din 80— za kubični meter, plačljivo v 3 zaporednih mesečnih obrokih. — Iz skladišča velja kub. meter celih drv 92 Din, žaganih 100 Din in sekanih 108 Din. Na obroke se plača za kub. meter po 4 Din več.

Proslava zadružnega praznika v Mariboru. Kakor znano se dan 1. julija slavi po vsem svetu vsako leto kot mednarodni zadružni dan. V Mariboru se je vsled slabega vremena preložila letos proslava tega dne na 5. julija. Popoldne se je na Rotovškem trgu pred poslopjem Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev zbrala množica več tisoč zadružnikov iz Maribora in okolice, ki so se uvrstili v mogočen sprevod. Z jugoslovansko in mednarodno zadružno zastavo je sprevod z vojaško godbo krenil na letno sokolsko telovadišče v Magdalenski ulici. V sprevodu je korakal celotni odbor naše Nabavljalne zadruge, za njim pa več tisoč zadružnikov in godba mariborskih poštarjev. V sprevodu, kakršnih se v Mariboru malo vidi, so nosili table s smiselimi napisi. Na telovadišču je zbrane zadružnike nagovoril predsednik Nabavljalne zadruge g. Rehar, ki je orisal pomen mednarodnega zadružnega praznika. Državni tožilec v pokoju g. dr. Jančič je v lepo zasnovanem govoru opisal koristi zadružništva za državo in narod. Po nagovorih se je pričela zabava, na katerih so razen godb sodelovali tudi tamburaški zbori in pevci. Proslava zadružnega dne je v Mariboru uspela v polnem obsegu. — Kaj pa Ljubljana?

Predavanja o zadružništvu v Mariboru. Na Ljudski univerzi v Mariboru je predaval dne 25. maja ljubljanski univerzitetni profesor g. dr. Veber o zadružništvu in družabnem sestavu človeške družbe. Imenovan profesor je v zadnjih številkah »Zadugarja« objavil že vrsto zanimivih načelnih filozofskih razprav o zadrugarstvu.

Po svetu

Znižanje prejemkov na Bolgarskem. Po izjavi bolgarske vlade bo prihodnji državni proračun za 550 milijonov levov manjši od zadnjega, ki je izkazoval 7.120 milijonov levov izdatkov. Z novim proračunom se črta 6.220 mest državnih nameščenecv raznih panog in činov. Pri redukciji bodo vpoštene gnotne in družinske razmere uslužbencev. Hkrati se pa znižajo prejemki bolgarskim drž. uslužbencem za 3 do 5%, pokojnine pa za 5 do 10%. S temi znižanji bodo prejemki bolgarskega drž. uslužbenstva, ki so že doslej bili precej nizki, še mnogo nižji.

Inozemska potovanja avstrijskih uradnikov. Avstrijska vlada je izdala odločbo, s katero zaradi narodno-gospodarskih, deloma pa tudi političnih razlogov prepoveduje vsem drž. uslužbencem, da bi preživeli svoj dopust ali del odmora v inozemstvu. Dovoljenja za potovanje izven države se bodo izdajala samo, če je z zdravniškim spričevalom izrečno potrjena neobhodna potreba specialnega zdravljenja v inozemstvu. Potovanje k sorodnikom, ki živijo v Avstriji pa po ti odločbi ni zadosten razlog.

Vozne ugodnosti na Francoskem. Neki francoski železniški uslužbenec je vložil proti železniški upravi, ki je znižala dotle obstoječe vozne ugodnosti svojega osebja, tožbo. Nato je vrhovno francosko sodišče odločilo, da železniške uprave nimajo pravice

že priznanih voznih ugodnosti odpraviti oz. znižati, ker se te ugodnosti morajo smatrati za zajamčeno pravico uslužbencev. To velja navzlic temu, da železničarska službena pragmatika obravnava proste vozovnice oz. pravico do legitimacij za režijsko vožnjo kot nekakšno posebno ugodnost. — Navzlic temu je sodišče smatralo priznanje teh voznih ugodnosti za neke vrste dodatek k prejemkom, s katerim je železniški uslužbenec ob vstopu v službo opravičeno mogel računati kot s stalno in nespremenljivo pravico. Zato se te ugodnosti z enostranskim odlokom ne smejo zniževati oz. odpraviti.

Iz učiteljske organizacije v Ameriki. Največja učiteljska organizacija v Zedinjenih državah je »National Education Association«, ki ima sedež v Washingtonu. Ima nad 200.000 članov in članic, vendar pa zadnji čas število članstva naglo pada. Iz poziva organizacije na včlanjenje je razvidno, da je nad 50.000 članov izgubilo v zadnjem času svoje službe, tisočim, ki so ostali še v službah, se pa prejemki ne izplačujejo. Mnogi prejemajo plače, ki niti od daleč ne dosegajo eksistenčnega minimuma. Združenje poziva učiteljsvo naj vztraja v organizaciji oz. naj pristopa k nji, ker organizacija ne sme propasti, temveč mora še v ti krizi živahneje delovati.

H. FALK:

Razočaranje

»Lepa Valentina« so že dolgo nazivali gospo L'Herminois prijatelji in znanci. In res, priznati je treba, da se je navzlic svojim devetinsitridesetletjem letom ob večerni razsvetljavi še prav dobro uveljavljala.

Njen mož je bil bogat uvoznik surove svile — in bogastvo nudi sredstva, s katerimi se moreš boriti z znaki grozeče starosti.

Vsak dan se Valentina po tri ure prepusti za nego obraza rokam spretnih Parižanke, za telesno masažo indijskemu maseržu in za radioterapijo švedskemu zdravniku specialistu.

Pred kosilom si privoščila pol urice spanja — kajti samo tako se smeš odpočivati, ne da bi se debelil. Oblači se zmerno v zelo svetle barve in tako se ji zdi, da se ne bo nikoli spremenila. Njen soprog je sicer drugačnega mnjenja, toda vljudni mož se je znal izogniti priliki, da bi ji razodel svoje misli.

Slikar Conradin ima na Square Mercédés — Perdriat velik in lep atelje. Vsako leto prireja v oktobru tam sijajno veselico. Letos ni pozabil povabiti gospoda in gospo L'Herminois, zakaj pravkar je bil dovršil portret gospe L'Herminois.

O polnoči — že od osme ure zvečer se je lepa Valentina trudila s svojo toaletto — je vstopila, močno našminkana, vsa blesteča v briljantih, v zelo globoko izrezani obleki, ponosno vzravnan, v visoko dvignjeno glavo v atelje, ki je bleščal v luči. Sklonjeni soprog je stopal za njo. Umetnik je ves vesel skočil k nji in jo predstavil gostom.

V prejšnjih časih so v družbah gospo L'Herminois obdajali tropi čestilcev, moški so se gnetli okoli nje, jo prosili za ples, za kratek pogovor, za sestanek... Ni moglo prav zanesljivo trditi, da bi bila Valentina vselej prav vzgledno živela. Toda — eno, to je pa zdaj znano, da se je število njenih občudovalcev žal hudo zmanjšalo. Ker se je pa sama sebe še zmerno smatrala za poželjeno vredno, so govorili nekateri, da lepo izročilo družabne dvorljivosti v sodobnih družbah vse bolj in bolj izginja.

Zadonel je gong in naznanil pričetek umetniškega dela. Vse je posedlo. Gospa L'Herminois, ki je nekaj trenutkov sama hodila med vrstami — soprogo se je bil namreč usidral za mizo, kjer so igrali poker — je iskala prostor.

»Vam smem ponuditi stol, milostljiva?« je vprašal mladi mož. Polaskana se je Valentina zahvalila neznanu. Ta jo je pogledal z občudujočim smehljajem in se predstavljal:

»Gaston Limours, inženjer. Izredno mi je milo, milostljiva, da vam morem biti na uslugo.«

V siju bleščečega žarometa je glumač v japonski maski glumil duševne bolečine, harakiri...

Dve španski plesalki, odeti za skrajno silo s črnimi čipkami, sta plesali v divjo dražestno in s strastnimi kretnjami. Medtem je inženjer opazoval z žarečimi očmi Valentino. Zdjaj pa zdaj zavzdihne in sosed ga pomiri za začudenim, toda dobrohotnim pogledom.

Španki sta se zahvaljevali za gromeče odobravanje.

»Mi dovolite, milostljiva gospa, da vas spremim k buffetu?«

»Prav rada, gospod!« je rekla Valentina.

Popila sta čašo šampanjca in govorila o vsem in o ničemer, toda njune misli se niso mudile pri tem, o čemer sta govorila.

Iz harmonike so zastokali početni takti tanga.

»Smem prositi, milostljiva gospa?«

Plesala sta. Valentina je dopustila, da si jo je tesno privil.

Prijetno razburjena si misli: »Zakaj se vendar prav nič ne upiram? In ta brhki, mladi mož, ki me tako stiska k sebi... Kaj neki je z njim?«

Če ne bi bila tako zaverovana vase, bi si bila na svoje vprašanje mogla sama odgovoriti in si reči, da so ji priložnosti postajale vse redkeje. To dejstvo bi bilo moglo prav lahko pojasniti njeno prvo vprašanje. Na drugo je pa odgovoril mladi mož, kakor da jo je bil slišal:

»Prav res, nič ne vem, kaj se dogaja z menoj. Z vami plesati ta tango, je kakor opojnost, kakor neznan čar!«

Sedla sta na divan v dvorani, kjer je bila večina luči privita.

»Morda čutite«, je mrmral Gaston Limours, ko je trdo prijel Valentino za pest, »da ste se mi globoko, neizbrisno vtisnili v srce.«

»Ampak, saj je vendar«, je odgovorila z malce pridruženim glasom, »toliko žensk, tako lepih in tako mladih — zakaj prav jaz?«

»Ker ste izmed vseh najdražestnejša. Hudo mi je, da sem vas prestrašil, toda svoje zmedenosti kar ne morem skriti...«

Naj ženske poreko, kar hočejo — saj itak niso odkritosrčne — najmočnejši moški poklon je strast.

Dvoranica je bila ravno prazna. Gaston Limours si s tresočimi rokami pritiska Valentino k prsni. Poljub v temi.

»Smem upati, da mi bo sreča mila in da vas spet vidim?« vpraša ves poln neznosti.

»Da, seveda — to se pravi ne, toda prosim vas, zapustite me!«

»Kako srečen bi bil, če bi vas mogel obsuti z vsem, kar je lepega na svetu...«

»Ah, vi veliko dete! Pridite jutri k meni, na čašo čaja!«

»Hvala vam! Mirno bova mogla govoriti in vse vam povem o sebi. Kakšna sreča, če najde človek žensko, tako žensko kot ste vi, da ji more zaupati vse veselje in vse bolečine, vsa razočaranja in vse nade... Tako osamljen sem! Življenje je pogostoma tako kruto!«

»Ubožec mali!« pravi Valentina. Z drugim žarom ji poljublja roke. Ona vstane, gre iz dvorane, si malce z rdečilo vprša ustnice in z zmagovalnim pogledom se vrača v veliko dvorano...

Gospod in gospa L'Herminois sta v avtomobilu sedela nema, kakor je to navada po tridesetletnem zakonu. Nazadnje mož v polnu široko odpre usta in pravi:

»Precej dolgočasno, ta večer, brez zunanjih imen, malo zanimivi ljudje. Vprašajte se le, zakaj nikakor nisi hotela, da greva?«

»Mnogo sem plesala, ljubi moj«, odvrne Valentina nekam porogljivo. Kakor da bi se klubovati zaspanemu soprogu, dostavi:

»In sicer z zelo ljubeznivim mladim gospodom: Gaston Limours.«

»Ah, s tem? — No, meni se zdi, da je precej vsiljiv. Na vsak način me hoče pridobiti za neko kupčijo in se mi skuša z vsemi možnimi sredstvi prisiliti.«

Gospod L'Herminois zaveza in zapne oči. Valentina vsa prebledi in potihem zahteti.

Zborovanje zadru- garjev

Dne 7. junija so imeli člani ljubljanskih kreditnih in nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev in uslužbencev državnih železnic v dvorani OUZD lepo uspelo zborovanje.

G. Deržič je poročal o delu v Zvezi drž. uslužbencev včlanjenih zadrug in o poteku redne letne skupščine te Zveze, ki se je vršila 19. maja v Sarajevu. Resolucija, ki jo je sprejela ta skupščina, pojasnjuje postanek in cilje zadrugništva in odklanja stališče, ki ga je proti njemu zavzel zbor trgovcev dne 12.—13. maja v Skoplju. Najodločneje zavrača zlasti smeje trditve, da se po zadrugah importira v državo tuj kapital in da se hoče zadrugništvo »izroditi v antirežimski instrument, s katerim bodo nasprotniki današnjega reda povzročili državi stalno škodo«. Z obžalovanjem konstatirajo državni uslužbenci, da je osnove zbor trgovcev svojo kritiko zadrugnega pokreta na tako neistinitih in neutemeljenih trditvah. Taki napadi na zadrugništvo niso v interesu naroda in države.

»Zadrugništvo ne bo šlo več nazaj,« je končal poročevalec, »s tem smemo mirno računati, računajo pa naj s tem dejstvom tudi vsi drugi!«

G. Čerček je orisal nato lepi napredek zlasti kreditnega zadrugništva Sarajevčanov, ki so na organizacijskem polju pravi umetniki in so dosegli v kratkem času vprav neverjetne uspehe.

Tretji poročevalec, g. direktor Reisner, je poudarjal, da neki krogi kaj radi pozabljajo, da nosijo tudi drž. uslužbenci težka davčna bremena, saj znaša uslužbenški davek preko 270 milijonov in ga presega izmed direktnih davkov samo še zemljarina. Zadrugništvo drž. uslužbencev nikogar ne napada. Državni uslužbenci niso ugovarjali, ko so bili izločeni iz aktivnega političnega sodelovanja v korist svojega materialnega položaja. Prenašajo tudi to, če merodajni činitelji nimajo pravega razumevanja na njihove težnje. Od države

ne zahtevajo, česar jim ne more dati. Ene pravice pa si ne puste jemati: s svojimi skromnimi prejemki, s svojim denarjem hočejo sami gospodariti. Zadrugništvo je njih obramba, v zadrugništvo zaupajo, ker sloni na pravičnih in danes tudi zdravih temeljih.

Ob zaključku je bila prečitana kratka izjava, s katero so se zborovalci enodušno pridružili resoluciji sarajevske skupščine.

K temu poročilu pripominja »Zadrugar«, iz katerega smo članek prenesli, to-le: »Poročilo o zborovanju zadrugarjev dne 7. junija smo poslali dvema ljubljanskima dnevnikoma s prošnjo, da ga priobčita. Ker se pa to ni zgodilo, prinašamo celo poročilo na tem mestu. — Op. uredn.«

Glasovi časopisja

Intervencije. O vprašanju intervencij v javnem življenju, zlasti v uradnem poslovanju, posebe še pri odločevanju o sprejemu v državno službo je objavil »Pohod« zadnjič članek, ki prav dobro osvetljuje nevzdržnost naših razmer v tem pogledu. Iz članke navajamo sklepni odstavek: »Doživljamo naravnost neverjetne primere in v resnici pomilujemo one naše ljudi, ki sede na odločilnih mestih ter morajo odločati med nešteti reflektanti. Večina teh reflektantov ima priporočila raznih organizacij, večina teh reflektantov je najbolj potrebna, najbolj sposobna, najbolj agilna in ne vem še kaj. Posledica takega načina priporočanja in interveniranja je pač ta, da izgube priporočila in intervencije ono svojo tehtnost in pomembnost, ki bi jo morale imeti. Dogače se celo slučaj, da je v najnujnejšem nacionalnem interesu potreben tak ali drugačen ukrep proti posamezniku, pa se pojavi naenkrat nacionalna organizacija, ki protestira proti dotičnemu ukrepu in deklarira prizadetega kot najbolj nacionalnega, absolutno nepogrešljivega itd. Znan je slučaj, da je nek visok gospod s svojim odločnim nastopom dosegel premestitev uradnika iz razlogov, ki so bili popolnoma utemeljeni. Ko pa je bila premestitev izvršena, je isti gospod protestiral proti tej premestitvi. V obilici posla je revež pozabil, da je sam izposloval dotično intervencijo, prejel je proteste raznih baje nacionalnih or-

ganizacij, tem je skušal ustreči in tako se je zgodil ta na videz neverjeten slučaj. Kdo je kriv?«

Na sreski konferenci Jugoslovanske nacionalne stranke, ki se je vršila v Ljubljani v ponedeljek dne 4. junija je — kakor poročal »Učiteljski tovariš« — naglasil šolski upravitelj g. Jcsip Lapajne, ki je bil sreski delegat za Kranj, tudi težnje učiteljstva in podal opis položaja in stališča, katerega zavzema učiteljstvo. Med drugimi je, kakor navedeni list poroča, zlasti poudaril naslednje: »V svrhu dviga splošne in politične morale naj se preprečijo ogabne denunciacije, ki so se razpasle zadnje čase, da danes ovajajo izvestni ljudje že vse vprek. Ovajalci naj se izroče prizadetim, da z njimi obračunajo pred pristojnim forumom. Navajal je težke razmere, ki jih mora prenašati učiteljstvo radi SKJ in neurejenosti tega vprašanja v pogledu razmerja med državo in cerkvijo z ozirom na to vprašanje. Pezo tega neurejenega stanja nosi učitelj. Zato ne more biti to kriterij pri nameščanjih, ker je treba upoštevati tudi okoliščine, pod katerimi deluje učiteljstvo v posrednih krajih. Omenjal je napako, da se razpisujejo le slabša mesta, boljše se pa oddajajo izven razpisa. S tem so močno prizadeti družinski očetje, ki omagujejo pod dajtvami za svojo družino in ne morejo priti v mesto, kjer bi jim bilo olajšano šolanje otrok. Izvedba redukcij draginskih doklad je izvršena na socialno nesorazmerni osnovi. Podčrtal je nujno potrebo ureditve vprašanja nameščanja in premeščanja učiteljstva na popolnejši zakoniti podlagi in nujno potrebo ureditve disciplinskega postopka za učiteljstvo narodnih šol, ki je sedaj edino izvzeto iz modernega disciplinskega postopka, kakor ga vsebuje uradniški zakon. Učiteljstvo se čuti v tem pogledu nezaščiteno.«

Narodno gospodarstvo

Izdatki za javna dela. Po statističnem letopisu, katerega je izdala za leto 1931. splošna državna statistika, je bilo v letu 1931. v vsi naši državi izdano za javna tehnična dela nekaj nad 486 milijonov dinarjev. Najmanj se je izdalo v primorski banovini, namreč komaj 2626 milijonov Din. Takoj nato sledi dravska banovina, kjer je bilo izdano od skupne vsote za

javna dela v navedenem letu 3095 milijonov dinarjev, v vseh ostalih banovinah je bil pa ta izdatek znatno višji. Za nove stavbe se je izdalo nekaj nad 264 milijonov, od tega v dravski banovini 20 milijonov dinarjev, za popravila v vsi državi 222 milijonov, v naši državi od tega samo pičlih 11 milijonov dinarjev. Navedeni podatki vsebujejo javna dela države, banovin in samouprav. Država sama je pa v letu 1931. izdala za javna dela nad 250 milijonov, od tega je odpadlo na našo banovino 137 milijonov (napram 455 oz. 31 milijonov dinarjev v letu 1930.).

Socijalna politika

Padanje delavskih mezd. Po uradni statistiki je bilo leta 1930 v Jugoslaviji zavarovanih delavskih mezd v znesku 5.000 milijonov Din, lani pa samo še 3250 milijonov. Konzumna moč delavstva je torej v treh letih padla za 1750 milijonov Din. Od lani je pri 520.000 zaposlenih delavcih znašala izguba na mezdah zaradi znižanja skoro 520 milijonov Din, 110.000 brezposelnih delavcev je pa izgubilo za 870 milijonov dinarjev mezd v enem samem letu. — Iz navedenih podatkov je razvidno, kako brezposelnost povzroča gospodarsko krizo, ki znova spet rodi brezposelnost.

Proračun ljubljanskega Pokojninskega zavoda. Osnutek letošnjega proračuna, katerega je predložila uprava Pokojninskega zavoda v Ljubljani, je vseboval za 3.923.000 Din izdatkov. So to upravni stroški za upravo in izvajanje pokojn. zavarovanja, za upravo posojil, vrednostnih papirjev, nepremičnin in poslopij. Dosegla so se naslednja znižanja izdatkov: stalna nagrada, katero so doslej prejeli člani izvršilnega odbora po 1000 Din na mesec, se je v celoti črtala, sejnine so se znižale od 200 Din na 150 Din, dnevnice za potovanja izven naše banovine od 400 Din na 300 Din, v dravski banovini pa na 250 Din. Ti prihranki so vrgli 80.000 Din, tako da stanejo stroški samouprave sedaj še 260.000 Din. Znižali so se tudi vsi ostali osebni in stvarni izdatki, tako da se je proračun znižal za pol milijona dinarjev. Sprejet je bil v končnem znesku 3.483.000 Din.

DEŽNIKE NOGAVICE

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznato solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic
JOSIP VIDMAR

KNJIGARNA

Ljubljana

Franciškaška 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor

Tyrševa ulica 44

Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

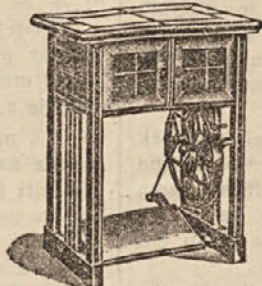
! PORAVNAJTE NAROČNINO !

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler, Gritzner
Švicarski ple-
štilni stroji

Dubied

Brezplačen pouk v vazenju

Večletno jamstvo

edino le pri trvdki

Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel. št. 2913.

za vodo.

Varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

registrovani zadrugi z omejeno zavezo

V LJUBLJANI • MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7

poleg Grand hotela Union v lastni palači

Obreštuje najugodnejše

Telefonska številka 2412 Štev. poštne hran. 11.165

ŠIRITE

„NAŠ GLAS“!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

F. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trvdki Teokarovič.

Širite zadrugo misel med svojimi tovariši!